

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2019. december 19.*

„Előzetes döntéshozatal – Gyorsított eljárás – Intézményi jog – Büntetőeljárás keretében történő ideiglenes fogva tartása alatt az Európai Parlamentbe megválasztott európai uniós polgár – EUSZ 14. cikk – Az »európai parlamenti tag« fogalma – EUMSZ 343. cikk – Az Unió feladatának ellátáshoz szükséges mentességek – Az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló (7. sz.) Jegyzőkönyv – 9. cikk – Az Európai Parlament tagjait megillető mentességek – Az utazásra vonatkozó mentesség – Az ülésre vonatkozó mentesség – E különböző mentességek személyi, időbeli és tárgyi hatálya – A mentességnek az Európai Parlament általi felfüggesztése – A mentesség felfüggesztésének a nemzeti bíróság általi kérelmezése – Az Európai Parlament tagjainak közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló okmány – 5. cikk – Mandátum – 8. cikk – Választási eljárás – 12. cikk – Az európai parlamenti tagok mandátumának igazolása a választási eredmények hivatalos kihirdetését követően – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – A 39. cikk (2) bekezdése – Az európai parlamenti tagok szabadon, általános választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással való megválasztása – Passzív választójog”

A C-502/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) a Bírósághoz 2019. július 1-jén érkezett, és ugyanezen a napon kelt határozatával terjesztett elő az

Oriol Junqueras Vies

ellen folytatott,

a **Ministerio Fiscal**,

az **Abogacía del Estado**,

a **Partido político VOX**

részvételével folyamatban lévő büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, R. Silva de Lapuerta elnökhelyettes, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, A. Prechal, L. S. Rossi és I. Jarukaitis tanácselnökök, Juhász E., J. Malenovský (előadó), L. Bay Larsen, C. Toader, N. Piçarra, A. Kumin, N. Jääskinen és N. Wahl bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. október 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- O. Junqueras Vies képviselőjében A. Van den Eynde Adroer abogado,
- a Ministerio Fiscal képviselőjében F. Cadena Serrano, C. Martinez-Pereda, J. Moreno Verdejo és J. Zaragoza Aguado,
- a Partido político VOX képviselőjében M. Castro Fuertes abogada, segítője: M. Hidalgo López procuradora,
- a spanyol kormány képviselőjében S. Centeno Huerta és A. Rubio González, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Parlament képviselőjében C. Burgos, F. Drexler és N. Görlitz, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében F. Erlbacher és I. Martínez del Peral, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. november 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló (7. sz.) Jegyzőkönyv (HL 2012. C 326., 266. o.; a továbbiakban: az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv) 9. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az Oriol Junqueras Vies által az őt érintő büntetőeljáráshoz kapcsolódóan a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) végzésével szemben indított jogorvoslati eljárás keretében terjesztették elő, amely végzésben a 2019. május 26-án rendezett európai parlamenti választások eredményeinek hivatalos kihirdetését követően megtagadták az említett személyt érintően 2017. novembere óta alkalmazott ideiglenes fogvatartási intézkedés annak érdekében való felfüggesztését, hogy lehetővé váljon a számára az európai parlamenti tag jogállásának a megszerzéséhez a spanyol jogban előírt alaki követelmény teljesítése.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv

- 3 Az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyvnek „[a]z Európai Parlament tagjai” című III. fejezete tartalmazza többek között annak 9. cikkét, amely a következőképpen rendelkezik:

„Az Európai Parlament ülésszakainak ideje alatt az Európai Parlament tagjai:

- a) saját államuk területén a parlamentjük tagjaira vonatkozó mentességet élvezik,

b) a többi tagállam területén mentességet élveznek mindenfajta őrizetbe vételre és bírósági eljárásra vonatkozó intézkedés alól.

A mentesség akkor is megilleti a tagokat, amikor az Európai Parlament üléseinek helyére utaznak, illetve onnan visszatérnek.

Nem lehet hivatkozni a mentességre olyan esetben, amikor valamely tagot bűncselekmény elkövetésében tetten érnek, továbbá a mentesség nem akadályozhatja meg az Európai Parlamentet azon jogának gyakorlásában, hogy valamely tagjának mentességét felfüggeszse.”

A választási okmány

4 Az 1976. szeptember 20-i 76/787/ESZAK, EGK, Euratom tanácsi határozathoz csatolt, az Európai Parlament képviselőinek közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló okmányt legutóbb a 2002. június 25-i és szeptember 23-i 2002/772/EK, Euratom tanácsi határozattal (HL 2002. L 283., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 137. o.; helyesbítés: HL 2009. L 126., 23. o.; a továbbiakban: választási okmány) módosították.

5 A választási okmány 1. cikkének (3) bekezdése azt írja elő, hogy az Európai Parlament tagjai választásának általánosnak, közvetlennek, szabadnak és titkosnak kell lennie.

6 Az említett okmány 5. cikkének szövege a következő:

„(1) Az az ötéves időszak, amelyre az Európai Parlament tagjait megválasztják, a választásokat követő első ülés megnyitásával veszi kezdetét.

[...]

(2) Az Európai Parlament minden egyes tagjának a megbízatása az (1) bekezdésben foglalt időszakkal azonos időben kezdődik és szűnik meg.”

7 Az említett okmány 6. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„Az Európai Parlament tagjait megilletik az [Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv] szerint részükre biztosított előjogok és mentességek.”

8 Ugyanezen okmány 8. cikkének első bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ezen okmány rendelkezéseire is figyelemmel, a választási eljárásra az egyes tagállamok saját nemzeti rendelkezései az irányadók.”

9 A választási okmány 11. cikkének (3) és (4) bekezdése szerint:

„(3) Az [EUMSZ 229. cikk] rendelkezéseinek sérelme nélkül az Európai Parlament a törvény erejénél fogva a választási időszak végétől számított egy hónapos határidő lejáratát követő első kedden ülésezik.

(4) A lejárt mandátumú Európai Parlament az új Európai Parlament első ülésekor fejezi be a tevékenységét.” [nem hivatalos fordítás]

10 Ezen okmány 12. cikke a következőket írja elő:

„Az Európai Parlament tagjainak mandátumát az Európai Parlament igazolja. Ennek során az Európai Parlament tudomásul veszi a tagállamok által hivatalosan kihirdetett választási eredményeket, és dönt az ezen okmány rendelkezései alapján esetlegesen felmerülő minden vitás esetben, kivéve azokat, amelyek az ezen okmányban említett nemzeti szabályokból erednek.” [nem hivatalos fordítás]

A spanyol jog

A spanyol alkotmány

11 A spanyol alkotmány 71. cikke a következőket írja elő:

„(1) A képviselők és a szenátorok feladataik ellátása során kifejtett véleményük tekintetében sérthetlenséget élveznek.

(2) A képviselőket és a szenátorokat mandátumuk ideje alatt mentelmi jog is megilleti és csak a bűncselekmény elkövetésében tetten ért tagok tartóztathatók le. Az adott kamara előzetes engedélye nélkül nem gyanúsíthatók meg és nem vonhatók eljárás alá.

(3) A képviselőkkel és a szenátorokkal szemben folytatott ügyekben a Tribunal Supremo [(legfelsőbb bíróság)] büntető kollégiuma rendelkezik hatáskörrel.

[...]”

A választójogi törvény

12 Az 1985. június 19-i Ley orgánica 5/1985, de Régimen Electoral General (az általános választási rendszerről szóló, 5/1985. sz. sarkalatos törvény; a BOE 1985. június 20-i 147. száma, 19110. o.) az alapügy tényállására alkalmazandó változatában (a továbbiakban: választójogi törvény) a 224. cikkében a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Junta Electoral Centralnak [központi választási tanács, Spanyolország] legkésőbb a választásokat követő huszadik napon össze kell számlálnia nemzeti szinten a szavazatokat, ki kell osztania a képviselői helyeket az egyes képviselőjelöltek részére, és ki kell hirdetnie a megválasztott képviselőket.

(2) A kihirdetést követő öt napon belül a megválasztott képviselőjelölteknek a [központi választási tanács] előtt esküt vagy fogadalmat kell tenniük az alkotmány betartására. Az említett határidő lejártát követően a [központi választási tanács] üresnek nyilvánítja az azon európai parlamenti képviselőket megillető képviselői helyeket, akik nem tettek esküt vagy fogadalmat az alkotmány betartására, és felfüggeszti valamennyi olyan kiváltságukat, amelyek a tisztségük okán őket megilleti, amíg az említett eskütételre sor nem kerül.

[...]”

A képviselőházzal szülő rendelet

- 13 A 1982. február 10-i Reglamento del Congreso de los Diputados (a képviselőházzal szülő rendelet; a BOE 1982. március 5-i 55. száma, 5765. o.) a 20. cikkében a következőket írja elő:

„(1) Az a képviselő, akinek a megválasztását kihirdették, a teljes képviselői jogállást a következő feltételek egyidejű teljesítésével szerzi meg:

- 1) a Főtitkárságnál bemutatja a választási hatóság megfelelő szerve által kibocsátott mandátumot;
- 2) a [választójogi törvényben] meghatározott módon kitölti a tevékenységeiről szülő nyilatkozatot;
- 3) az első olyan plenáris ülésen, amelyen részt vesz, fogadalmat vagy esküt tesz arra, hogy tiszteletben tartja az alkotmányt.

(2) A jogok és kiváltságok attól az időponttól alkalmazandók, amikor a képviselő megválasztását kihirdetik. Ha azonban három plenáris ülésre sor került anélkül, hogy a képviselő az előző bekezdésnek megfelelően a képviselői jogállását megszerezte volna, az említett jogokban és kiváltságokban nem részesül addig, amíg e jogállást meg nem szerzi.”

A büntetőeljárásról szülő törvény

- 14 A Ley de Enjuiciamiento Criminal (a büntetőeljárásról szülő törvény) az alapügy tényállására alkalmazandó változatában a 384 bis. cikkében a következőket írja elő:

„Az eljárási cselekményről szülő végzés jogerőssé válását és fegyveres csoportok tagja, vagy velük kapcsolatban álló személy, illetve terrorista vagy lázadó személyek által elkövetett bűncselekmény miatt történő letartóztatás elrendelését követően azon terhelten, aki közfeladatot vagy köztisztviselget lát el, automatikusan fel kell menteni tiszttségének végzése alól fogva tartásának fennállásáig.”

- 15 E törvény 503. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) A letartóztatás csak az alábbi feltételek együttes fennállása esetén rendelhető el:

- 1) az ügy egy vagy több olyan tényállásra vonatkozik, amelyek legalább két éves szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekménynek minősülnek, vagy rövidebb időtartamú szabadságelvonással büntetendő bűncselekménynek minősülnek, ha a gyanúsított vagy vádlott szándékos bűncselekmény elkövetése miatt történő elítélésből eredően büntetett előéletű, amelyet a bűnügyi nyilvántartásból nem töröltek, és amely nem is törölhető.

[...]

- 2) az ügyben kellő indok áll fenn ahhoz, hogy büntetőjogi szempontból a bűncselekményért felelősnek tekintés az a személyt, aki ellen a fogvatartási végzést meg kell hozni.
- 3) A letartóztatás az alábbi célok közül valamelyikre irányul:
  - a) a gyanúsított vagy a vádlott jelenlétének biztosítása az eljárás folyamán, ha a szökés veszélye észszerűen feltehető.

[...]”

16 E törvény 750–754. cikke a következőképpen rendelkezik:

„750. cikk

Az a bíró vagy bíróság, amely úgy véli, hogy a Cortes [szénátus és képviselőház, Spanyolország] valamely szenátora vagy képviselője ellen bűncselekmény elkövetése miatt eljárást kell indítani, a parlamenti ülésszak megnyitását követően tartózkodik az eljárás velük szembeni megindításától azon jogalkotó testület engedélyének megszerzéséig, amelyhez e személyek tartoznak.

751. cikk

Ha a szenátort vagy alsóházi képviselőt bűncselekmény elkövetésén tetten érik, az előző cikkben hivatkozott engedély nélkül letartóztatható, vagy ellene bírósági eljárás indítható; azonban a letartóztatásától vagy a bírósági eljárás megindításától számított huszonnégy órán belül az adott jogalkotó testülettel e tényt tudatni kell.

Az adott jogalkotó testületet azon szenátorral vagy alsóházi képviselővel szemben folyamatban lévő ügyről is tájékoztatni kell, akinek megválasztására terheltként került sor.

752. cikk

Ha a szenátor vagy a képviselő ellen a Parlament két ülésszaka közötti időszakban indítanak bírósági eljárást, az ügyet elbíráló bírónak vagy bíróságnak arról haladéktalanul tájékoztatnia kell az adott jogalkotó testületet.

Ugyanígy kell eljárnia, ha megválasztott szenátor vagy a képviselő ellen [a Szenátus, illetve a képviselőház] alakuló ülését megelőzően indul bírósági eljárás.

753. cikk

A bíróság hivatalvezetője mindenképpen felfüggeszti az eljárást azon a napon, amelyen a [Szenátust és a képviselőházat] – ülésszak alatt vagy azon kívül – tájékoztatják, és a helyzet változatlanul fennáll, amíg az adott jogalkotó testület határoz.

754. cikk

Ha a Szenátus vagy a képviselőház megtagadná a kért engedélyt, a szenátorral vagy a képviselővel szemben megszűnik az eljárás; a többi terhelttel szemben azonban tovább folytatódik.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

17 Az alapeljárás felperese, O. Junqueras Vies, a Gobierno autonómico de Cataluña (Katalónia autonóm kormánya, Spanyolország) alelnöke volt a 2017. szeptember 6-i Ley 19/2017 del Parlamento de Cataluña, reguladora del referéndum de autodeterminación (Katalónia parlamentjének az önrendelkezésről szóló népszavazásról szóló 19/2017. sz. törvénye; a DOGC 2017. szeptember 6-i 7449A. száma, 1. o.) és a 2017. szeptember 8-i Ley 20/2017 del Parlamento de Cataluña, de transitoriedad jurídica y fundacional de la República (Katalónia parlamentjének a köztársaság átmeneti jogi helyzetéről és alapításáról szóló 20/2017. sz. törvénye; a DOGC 2017. szeptember 8-i 7451A. száma, 1. o.) elfogadása idején, valamint azon önrendelkezésről szóló népszavazás 2017. október 1-jei megtartásakor, amelyet e két törvény közül az első írt elő, amelynek rendelkezéseit a Tribunal Constitucional (alkotmánybíróság, Spanyolország) egyik határozata alapján időközben felfüggesztették.

- 18 Az említett törvények elfogadását és az említett népszavazás megtartását követően a Ministerio Fiscal (ügyész, Spanyolország), az Abogado del Estado (állami jogtanácsos, Spanyolország) és a Partido político VOX (VOX politikai párt) büntetőeljárást indított több személy – köztük O. Junqueras Vies – ellen, akiknek azt róják fel, hogy részt vettek egy szeparatista folyamatban, és ennek keretében olyan cselekményeket követtek el, amelyek három bűncselekményi tényállást valósítanak meg, azaz először is „lázadást” vagy „zendülést”, másodsor „engedetlenséget”, harmadszor pedig „hütlenné válást”.
- 19 O. Junqueras Vies letartóztatását e büntetőeljárás nyomozati szakaszában, egy 2017. november 2-án, a büntetőeljárásról szóló törvény 503. cikke alapján hozott határozatban rendelték el. E határozatot azóta többször megújították, így az érintett a jelen ítélet alapját képező előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésének időpontjában még mindig letartóztatásban volt.
- 20 Az említett büntetőeljárás bírósági tárgyalási szakaszának megnyitását követően O. Junqueras Vies a Congreso de los Diputados (képviselet, Spanyolország) tagjainak megválasztása érdekében 2019. április 28-án tartott választásokon képviselőnek jelöltette magát, és e választásokon képviselőnek választották.
- 21 A Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) a 2019. május 14-i végzésben megállapította, hogy nem szükséges a spanyol alkotmány 71. cikkének (2) bekezdésében meghatározott előzetes engedélyt kérni a képviselőháztól, mivel O. Junqueras Vies képviselőnek való megválasztására a többek között ellene indított büntetőeljárás bírósági tárgyalási szakaszának megnyitását követően került sor. E bíróság ítélkezési gyakorlata szerint ugyanis az említett alkotmányos rendelkezésben előírt mentesség a spanyol képviselőket és szenátorokat érintően csak az olyan büntetőeljárások tekintetében alkalmazandó, amelyek még nem jutottak a bírósági tárgyalás szakaszába abban az időpontban, amikor az említett személyeket megválasztották, vagy amikor az említett személyek a képviselői, illetve szenátori jogállást megszerezték.
- 22 A Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) – amelyhez O. Junqueras Vies ilyen irányú kérelmet terjesztett elő – ugyanezen végzéssel az utóbbi számára rendkívüli eltávozási engedélyt adott annak lehetővé tétele céljából, hogy rendőri felügyelet alatt részt vegyen a képviselőház első plenáris ülésén, valamint annak érdekében, hogy ezen alkalomból teljesítse a beiktatása tekintetében a képviselőház eljárási szabályzatának 20. cikke által előírt követelményeket.
- 23 Az e követelményeknek való megfelelést, a beiktatását, majd a büntetés-végrehajtási intézetbe való visszatérését követően O. Junqueras Vies a képviselőházi elnökség 2019. május 24-i határozatával, a büntetőeljárásról szóló törvény 384 bis. cikkének megfelelően felfüggesztették a képviselői tisztségéből.
- 24 O. Junqueras Vies a többek között ellene indított büntetőeljárás bírósági tárgyalási szakasza során a 2019. május 26-án tartott európai parlamenti képviselői választásokon is jelöltette magát. Ezt követően O. Junqueras Vies megválasztották az Európai Parlament tagjának, amint az kitűnik a választási eredményeknek a központi választási tanács által hozott, „A 2019. május 26-án tartott választásokon megválasztott európai parlamenti képviselők kihirdetéséről” szóló, 2019. június 13-i határozatban (a BOE 2019. június 14-i 142. száma, 62477. o.) a választójogi törvény 224. cikkének (1) bekezdésével összhangban történt hivatalos kihirdetéséből. E határozatban a központi választási tanács egyébiránt ugyanezen rendelkezés előírásainak megfelelően kiosztotta a Spanyol Királyságot az Európai Parlamentben megillető képviselői helyeket a megválasztott személyek számára, O. Junqueras Vies is ideértve.
- 25 A Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) a 2019. június 14-i végzésében elutasította O. Junqueras Vies aziránt előterjesztett kérelmét, hogy rendőri felügyelet alatt engedélyezzenek számára rendkívüli eltávozást annak érdekében, hogy megjelenhessen a központi választási tanács előtt abból a célból, hogy a spanyol alkotmány tiszteletben tartására irányuló, a választójogi törvény 224. cikkének (2) bekezdésében előírt esküt vagy fogadalmat letegye.

- 26 2019. június 20-án a központi választási tanács határozatot hozott, amelyben megállapította, hogy O. Junqueras Vies nem tette le a szóban forgó esküt vagy fogadalmat, és a választójogi törvény 224. cikkének (2) bekezdésével összhangban bejelentette az érintett személyt az Európai Parlamentben megillető képviselői hely megüresedését, valamint minden olyan kiváltság felfüggesztését, amely őt a tisztségéből eredően megillette.
- 27 2019. július 2-án az Európai Parlament elnöke megnyitotta a 2019. május 26-i európai parlamenti választásokon alapuló jogalkotó testület első ülését.
- 28 O. Junqueras Vies a jelen ítélet 25. pontjában említett végzéssel szemben keresetet nyújtott be a Tribunal Supremo-hoz (legfelsőbb bíróság), amelynek keretében az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkében előírt mentességekre hivatkozik.
- 29 Az e tekintetben előadandó észrevételeiben az ügyész, az állami jogtanácsos és a VOX politikai párt azzal érvelt, hogy az érintettre nem terjednek ki a szóban forgó mentességek.
- 30 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) először is rámutat arra, hogy az uniós jog értelmezésével kapcsolatban olyan kérdéseket terjeszt a Bíróság elé, amelyek nem a többek között O. Junqueras Vies ellen indított büntetőeljárásban hozott érdemi határozatának az előkészítése keretében merültek fel, hanem az említett személy által a jelen ítélet 25. pontjában említett végzéssel szemben előterjesztett kereset keretében. A kérdést előterjesztő bíróság ezenfelül úgy véli, hogy az ilyen kereset elbírálása nem határozza meg az érdemi határozat tartalmát, függetlenül attól az – általa „esetlegesen megmutatkozó[na]k] vagy közvetett[ne]k]” minősített – hatástól, amelyet a büntetés-végrehajtási intézetből való eltávozásra vonatkozó engedély megadása vagy megtagadása nyomán elfogadható aktusok az említett határozatra gyakorolhatnak. Végezetül hangsúlyozza, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban foglalt kérdéseket köteles a Bíróság elé terjeszteni, mivel a spanyol alkotmány 71. cikkének (3) bekezdése értelmében az O. Junqueras Vies által előterjesztett keresetet első és végső fokon elbíráló bíróságnak minősül.
- 31 E kérdéseket illetően a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) először is azt állapítja meg, hogy az említett kereset tárgyát képező végzés egy olyan személlyel szemben, akit letartóztatása során, az ellene indított büntetőeljárás bírósági tárgyalási szakaszának megnyitását követően az Európai Parlament tagjává választottak, megtagadja a büntetés-végrehajtási intézetből való, azon célt szolgáló rendkívüli eltávozásra vonatkozó engedély megadását, hogy e személy letehesse a spanyol alkotmány tiszteletben tartására vonatkozó esküt vagy fogadalmat, amelyet a választójogi törvény 224. cikke az ilyen tisztség gyakorlására megválasztott személy tekintetében előír.
- 32 Másodszor a kérdést előterjesztő bíróság ismerteti azt a kontextust, amelyben e végzést elfogadták, és azokat a tényezőket, amelyeket e végzés keretében figyelembe vettek, megállapítva először is azt, hogy az O. Junqueras Viessel szemben kifogásolt cselekmények különlegesen súlyos bűncselekményeket képezhetnek, és azok ilyen bűncselekményekként szankcionálhatók, mivel e cselekmények célja az alkotmányos rend megsértése volt.
- 33 Az említett bíróság továbbá kifejti, hogy O. Junqueras Vies letartóztatását amiatt rendelték el, hogy fennáll az érintett szökésének a kockázata.
- 34 Végül az említett bíróság pontosítja, hogy azon végzés elfogadásakor, amelyben megtagadta O. Junqueras Viessel szemben a büntetés-végrehajtási intézetből való rendkívüli eltávozásra vonatkozó engedélyt, nem csak a jelen ítélet előző két pontjában említett tényezőket vette figyelembe a büntetőeljárásról szóló törvény 503. cikkére tekintettel, hanem azokat a különböző jogokat és érdekeket is mérlegelte egymással szemben, amelyeket álláspontja szerint ennek keretében figyelembe kell venni.

- 35 E tekintetben kifejti, hogy végeredményben O. Junqueras Vies ideiglenes szabadságmegvonásának biztosított elsőbbséget az említett személynek az Európai Parlament munkájában való politikai részvételhez való jogához képest, mégpedig a többek között ellene indított büntetőeljárás céljának a tiszteletben tartása érdekében, amely helyrehozhatatlanul sérült volna abban az esetben, ha az említett személy számára engedélyezik azt, hogy Spanyolország területét elhagyja. A Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) e tekintetben úgy véli, hogy különbséget kell tenni egyrészt O. Junqueras Viesnek a képviselőházba való megválasztása – amelyet követően az említett személy számára mindenfajta nehézség nélkül engedélyezni lehetett, hogy e jogalkotó szerv székhelyén megjelenjen, majd a büntetés-végrehajtási intézetbe visszatérjen – és másrészt az Európai Parlamentbe való megválasztása között. Az érintettnek az említett intézmény új jogalkotó testületének első ülésén való részvétele ugyanis, amely Spanyolország területének elhagyását feltételezte volna, a rá vonatkozó ideiglenes fogvatartási intézkedés ellenőrzésének az elvesztését jelentette volna olyan kontextusban, amelyet a büntetőügyekben az Európai Unión belül bevezetett igazságszolgáltatási együttműködés korlátozottsága jellemez.
- 36 Harmadszor a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első két kérdését azon kérdés megválaszolásának a szükségességével igazolja, hogy mely időpontban tekinthető megszerzettnek az Európai Parlament tagjának jogállása.
- 37 E tekintetben megjegyzi, hogy az 1964. május 12-i Wagner ítéletben (101/63, EU:C:1964:28) és az 1986. július 10-i Wybot ítéletben (149/85, EU:C:1986:310) a Bíróság az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkének első bekezdését annak megállapításával értelmezte, hogy egyrészt az „ülésszakoknak” az e rendelkezésben szereplő fogalmát önállóan, és nem a tagállamok belső jogára való hivatkozással kell meghatározni annak érdekében, hogy az Európai Parlament valamennyi tagja számára ugyanolyan időtartamú mentességeket lehessen biztosítani, és másrészt e mentességek időbeli hatályát tágan kell meghatározni, így e mentességek minden olyan időszakra kiterjednek, amelyek során az említett intézmény rendes üléseket tart.
- 38 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor megállapítja, hogy ezen ítélkezési gyakorlat nem ad választ arra a kérdésre, hogy az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkének első és második bekezdésében előírt mentességek alkalmazandók-e az Európai Parlament által a választásokat követően megtartott első ülés kezdetét megelőző időszakra. Az említett bíróság mindazonáltal hozzáfűzi, hogy e rendelkezések szövegére, az általuk követett célkitűzésre, valamint a szabályozási háttérükre tekintettel, amelyet a Bíróság a 2005. július 7-i Le Pen kontra Parlament ítéletében (C-208/03 P, EU:C:2005:429), valamint a 2009. április 30-i Olaszország és Donnici kontra Parlament ítéletében (C-393/07 és C-9/08, EU:C:2009:275) értelmezett, úgy tekinthető, hogy az említett rendelkezésekben előírt mentességek kizárólag az Európai Parlament azon tagjaira alkalmazandók, akiket ezen intézménybe beiktattak, vagy legalábbis azokra a személyekre, akiket az illetékes nemzeti hatóságok felvettek azon személyek listájára, akik a tagállamok belső joga szerint teljesítették az előírt követelményeket ahhoz, hogy megszerezzék az európai parlamenti tag jogállását. Mindazonáltal mind az előbbieken ismertetett, mind pedig az említett mentességeket az Európai Parlament valamennyi megválasztott tagjára alkalmazandónak tartó értelmezés szükségessé teszi a kérdésfeltevést a gyakorlati következmények szempontjából.
- 39 Negyedszer és utolsósorban, abban az esetben, ha az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkének első és második bekezdésében előírt mentességek alkalmazandók, az említett bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy melyek e mentességek következményei az O. Junqueras Vies által a jelen ítélet 25. pontjában említett végzés ellen benyújtott kereset keretében. A kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésével pontosabban azt kívánja megtudni, hogy az említett mentességekhez kapcsolódó védelem mérlegelhető-e az ilyen kereset elbírálásához az Európai Unió Alapjogi Chartájának 39. cikke és az 1950. november 4-én Rómában aláírt, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény

(kihirdette: 1993. évi XXXI. tv.) első kiegészítő jegyzőkönyve 3. cikkének megfelelő rendelkezései alapján figyelembe veendő egyéb jogokkal és érdekekkel szemben, és ha igen, e mérlegelés milyen módon és ki által gyakorolható.

40 E körülmények között a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) [Az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv] 9. cikke az »ülésszak« kezdetét megelőzően alkalmazandó-e a súlyos bűncselekmények miatt olyan letartóztatásban lévő vádlott tekintetében, amelyet a választási eljárás kezdete előtt megvalósuló tények miatt bíróság rendelt el, amely választási eljárásban e vádlottat az Európai Parlamentbe megválasztott képviselőnek nyilvánították, de bírósági határozattal megfosztották a rendkívüli eltávozási engedélytől, amely lehetővé tenné számára az azon belső választójogi szabályozás által előírt feltételek teljesítését, amelyre [a választási okmány] 8. cikke hivatkozik?

2) Igenlő válasz esetén, ha a nemzeti választójogi szabályozásban kijelölt szerv – mivel a megválasztott képviselő a választójogi szempontból meghatározott feltételeket nem teljesítette (súlyos bűncselekmény miatt folyamatban lévő letartóztatás okán szabadságának ideiglenes korlátozásából fakadó lehetetlenség) – azt közölné az Európai Parlamenttel, hogy e képviselő a hivatkozott feltételek teljesítéséig nem szerzi meg az említett képviselői jogállást, az »ülésszak« kiterjesztő értelmezése változatlanul fennmarad-e annak ellenére, hogy azon várakozás, miszerint a megválasztott személy elfoglalja képviselői helyét, átmenetileg megszakad?

3) Ha a válasz a kiterjesztő értelmezés lenne, amennyiben a megválasztott képviselő súlyos bűncselekmények miatt folyamatban lévő letartóztatásban van a választási eljárás kezdetét jóval megelőzően, a fogva tartásáról határozó igazságügyi hatóságnak [az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv] 9. cikke szerinti, »amikor az Európai Parlament üléseinek helyszínére utaznak, illetve onnan visszatérnek« kifejezés alapján szinte automatikusan meg kell-e szüntetnie teljes mértékben a fogva tartást, hogy lehetővé tegye az alakiságok teljesítését és az Európai Parlamentbe való utazást, vagy a konkrét ügyben figyelembe kell-e vennie egyrészt az igazságszolgáltatás érdekében, valamint a tisztességes tárgyalásból eredő jogok és érdekek, másrészt a mentelmi jog intézményéhez fűződő jogok és érdekek mérlegelésének relatív szempontját, mind a[z] [Európai] Parlament működésének és függetlenségének tiszteletben tartását, mind pedig a közjogi tisztségnek a megválasztott képviselő által történő betöltéséhez való jogot illetően?”

41 A kérdést előterjesztő bíróság 2019. október 14-én ítéletet hozott a többek között O. Junqueras Vies ellen indított büntetőeljárásban (a továbbiakban: 2019. október 14-i ítélet), amelyben az utóbbival szemben egyrészt tizenhárom év tartamú szabadságvesztés-büntetést szabott ki, másrészt pedig a polgári jogoktól való, tizenhárom év tartamú teljes megfosztást, amely valamennyi közéleti megbízatásának és tisztségének a végleges elvesztésével jár, a választott tisztségeket is ideértve, valamint ilyen megbízatások és tisztségek jövőbeni megszerzésének a tilalmával.

42 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanezen a napon kelt levelében közölte ezen ítéletet a Bírósággal, és azt nyilatkozta, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelme továbbra is releváns és hasznos, mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában szereplő kérdésekre adott válaszok következményei nem függenek attól, hogy O. Junqueras Vies fogva tartása ideiglenes-e, vagy szabadságelvonást kiszabó ítéleten alapul.

A Bíróság előtti eljárás

A gyorsított eljárásról

- 43 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) azt kérte, hogy a Bíróság a jelen ítélet alapjául szolgáló előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság eljárási szabályzatának 105. cikke alapján gyorsított eljárásban bírálja el. Kérelmének alátámasztása érdekében e bíróság lényegében arra hivatkozott, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdései az Európai Parlament tagjainak jogállását, valamint ezen intézmény összetételét is érintik, a Bíróságnak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett ezen kérdésekre adott válaszai közvetetten az O. Junqueras Vies tekintetében fennálló, szabadságmegvonással járó helyzet felfüggesztéséhez vezethetnek, valamint az említett, szabadságmegvonással járó helyzet megfelel az EUMSZ 267. cikk negyedik bekezdésében említettnek.
- 44 Az eljárási szabályzat 105. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérelmére vagy kivételesen hivatalból a Bíróság elnöke az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően dönthet úgy, hogy az előzetes döntéshozatal tekintetében gyorsított eljárást alkalmaz, ha az ügy jellege megköveteli, hogy elbírálására a lehető legrövidebb időn belül kerüljön sor.
- 45 A jelen ügyben a Bíróság elnöke 2019. július 19-én az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozott, hogy helyt ad a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett, a jelen ítélet 43. pontjában említett kérelemnek. E határozatot az indokolta, hogy először is O. Junqueras Vies az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtásának időpontjában ideiglenes fogva tartásban volt, így a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések olyanoknak minősültek, amelyek az EUMSZ 267. cikk negyedik bekezdése értelmében olyan jogvitában merültek fel, amely valamely fogva tartott személyt érint, és másodszor e kérdések olyan uniós jogi rendelkezés értelmezésére irányultak, amely a jellegénél fogva hatással lehet O. Junqueras Vies fogva tartásának a fenntartására, amennyiben e rendelkezés alkalmazandó rá (lásd ebben az értelemben: a Bíróság elnökének 2011. szeptember 30-i Achughbadian végzése, C-329/11, nem tették közzé, EU:C:2011:630, 9–12. pont, és lásd analógia útján: 2018. július 25-i Minister for Justice and Equality [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai] ítélet, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 29–31. pont).

Az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelem

- 46 A Bíróság Hivatalához 2019. november 12-én benyújtott beadványban, a főtanácsnok indítványának ismertetését követően O. Junqueras Vies a Bíróságtól az eljárás szóbeli szakasza újbóli megnyitásának elrendelését kérte arra hivatkozva, hogy új tény merült fel azon körülményhez kapcsolódóan, hogy a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) 2019. október 30-án olyan végzést közölt vele, amelyben felfüggesztette a 2019. október 14-i ítéletben rá kiszabott, a polgári jogoktól való teljes megfosztásra vonatkozó büntetés végrehajtását.
- 47 E tekintetben a Bíróság eljárási szabályzatának 83. cikke előírja, hogy a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását, különösen, ha úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei nincsenek kellően feltárva, vagy ha a fél e szakasz befejezését követően a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségű új tényt hoz fel, illetve ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet az érdekeltek nem vitattak meg.
- 48 A jelen ügyben azonban meg kell állapítani, hogy az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelemben hivatkozott új tény, amint e kérelemnek magából a szövegéből is kitűnik, a jelen ítélet 30. pontjában említett büntetőeljárás keretében merült fel, nem pedig az ezen ítélet 25. pontjában említett végzés elleni, azon kereset keretében, amely a Tribunal Supremót (legfelsőbb bíróság) arra készítette, hogy a Bírósághoz forduljon.

- 49 E tényezőre tekintettel a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően úgy véli, hogy az említett új tény nem minősül a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségűnek.
- 50 Következésképpen nincs helye annak, hogy a Bíróság elrendelje az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 51 Amikor az ügyészt a Bíróság előtti tárgyaláson arról kérdezték, hogy melyek a 2019. október 14-i ítéletnek az előzetes döntéshozatal iránti kérelemre esetlegesen gyakorolt hatásai, és a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) az általa előterjesztett kérdésekre a Bíróság által adott válaszokból milyen következtetéseket vonhat le, az említett ügyész azt a választ adta, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak kell levonnia a jelen ügyben hozott ítéletből származó következtetéseket, és abban az esetben, ha ezen ítéletből az következne, hogy O. Junqueras Vies az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikke alapján mentességben részesül, e bíróságnak kell meghatároznia, hogy e mentesség milyen hatásokkal jár az érintett által a jelen ítélet 25. pontjában említett végzés ellen benyújtott keresetre.
- 52 A spanyol kormány a maga részéről lényegében azzal érvelt, hogy abban az esetben, ha O. Junqueras Vies az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikke első bekezdésének a) pontja alapján mentességgel rendelkezik, e mentesség irreleváns.
- 53 Az említett mentesség anyagi jogi tartalma ugyanis a tagállamok belső jogára való hivatkozással van meghatározva, és a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) a jelen ítélet 21. pontjában említett végzésében emlékeztetett arra, hogy a spanyol jog a spanyol képviselők és szenátorok számára csak azon büntetőeljárások tekintetében biztosít mentelmi jogot, amelyekben a bírósági tárgyalási szakasz még nem indult meg abban az időpontban, amikor az említett személyeket megválasztották, vagy azok a képviselői vagy szenatori jogállást megszerezték. Márpedig a jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kiemeli, hogy a jelen ítélet 30. pontjában említett büntetőeljárásnak a bírósági tárgyalási szakaszát O. Junqueras Vies európai parlamenti képviselővé való megválasztását megelőzően nyitották meg. Következésképpen semmilyen mentesség nem akadályozza azt, hogy az érintett ideiglenes fogva tartásban legyen. Ezenfelül az említett személy már nincs ideiglenes fogva tartásban, hanem a 2019. október 14-i elítélése miatt szabadságvesztés-büntetését tölti.
- 54 Úgy tűnik tehát, hogy a spanyol kormány azt az álláspontot képviseli, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések, mivel lényegében a mentesség fennállására vonatkoznak, hipotetikus jellegűek, és ez még inkább így van a 2019. október 14-i ítélet kihirdetése óta, így az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatósága kétséges.
- 55 Márpedig a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy kizárólag az ügyben eljáró és a meghozandó döntésért felelős nemzeti bíróság feladata annak eldöntése, hogy az ügy sajátos jellemzőit tekintve az ítélet meghozatalához szükség van-e az előzetes döntéshozatalra, és hogy a Bíróságnak feltett kérdések valóban relevánsak-e (2018. december 10-i Wightman és társai ítélet, C-621/18, EU:C:2018:999, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 56 Ennélfogva a nemzeti bíróságok által előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell, és a Bíróság csak akkor tagadhatja meg az e kérdésekről való határozathozatalt, ha úgy tűnik, hogy a kért értelmezés semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli és jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (lásd ebben az értelemben: 2018. december 10-i Wightman és társai ítélet, C-621/18, EU:C:2018:999, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 57 A jelen ügyben egyrészt a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) a jelen ítélet 42. pontjában említett leveléből egyértelműen kitűnik, hogy e bíróság úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatal továbbra is szükséges ahhoz, hogy meghozhassa az ítéletét a jelen ügy alapjául szolgáló kereset tárgyában, valamint az az álláspontja, hogy a kérdései továbbra is relevánsak.
- 58 Másrészt e levélből és az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak a jelen ítélet 30., 31. és 36–39. pontjában összefoglalt megállapításaiból egyértelműen kitűnik, hogy a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) által kért értelmezés közvetlen összefüggésben áll az alapjogvita tárgyával, és hogy az e jogvita, valamint az előzetes döntéshozatal iránti kérelem által felvetett probléma először is nem hipotetikus, hanem valós, és másodszor a 2019. október 14-i ítélet kihirdetését követően továbbra is teljességében fennáll. A kérdést előterjesztő bíróságnak ugyanis abban az időpontban, amikor a Bírósághoz fordult, valamint az említett ítélettől függetlenül a jelen ítélet kihirdetésének időpontjában első és végső fokon eljáró bíróságként továbbra is határoznia kell a jelen ítélet 25. pontjában említett végzés ellen O. Junqueras Vies által előterjesztett keresetről, amely végzésben e bíróság megtagadta az említett személlyel szemben a büntetés-végrehajtási intézetből való rendkívüli eltávozásra vonatkozó engedélyt, amelynek célja annak lehetővé tétele volt, hogy O. Junqueras Vies az Európai Parlamentbe való megválasztását követően teljesíthessen egy olyan követelményt, amelyet a spanyol jog ír elő. Ezenfelül az említett bíróság e célból azt kívánja megtudni, hogy az érintett személy az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikke értelmében mentességet élvez-e, és amennyiben igen, milyen hatások kapcsolódnak az ilyen mentességhez.
- 59 Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható, így a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdésekre válaszolni kell.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 60 Előzetesen meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló, a jelen ítélet 24. és 25. pontjában összefoglalt határozatból kitűnik, hogy azt követően, hogy O. Junqueras Viesnek az Európai Parlamentbe való megválasztását az illetékes nemzeti hatóság hivatalosan kihirdette, a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) az említett személlyel szemben megtagadta a büntetés-végrehajtási intézetből való rendkívüli eltávozásra vonatkozó engedélyt, amely lehetővé tette volna a számára az Európai Parlament tagja jogállásának a megszerzéséhez a spanyol jogban előírt egyik alaki követelmény teljesítését, valamint azt, hogy ezen alaki követelmény teljesítését követően megjelenjen az említett intézmény ülésén annak érdekében, hogy részt vegyen a 2019. május 26-án tartott európai parlamenti választásokon alapuló jogalkotó testület első ülésén.
- 61 Ebben az összefüggésben a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) a három kérdésével, amelyeket együttesen kell vizsgálni, lényegében arra vár választ, hogy az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az a személy, akinek az Európai Parlamentbe való megválasztását hivatalosan kihirdették, miközben vele szemben súlyos bűncselekmények miatt folytatott büntetőeljárás keretében ideiglenes fogvatartási intézkedést alkalmaztak, de akinek nem engedélyzték, hogy e kihirdetést követően a belső jog által előírt bizonyos követelményeket teljesítsen, valamint hogy megjelenjen az Európai Parlamentben az említett intézmény első ülésén való részvétel céljából, olyan személynek minősül, aki az említett cikk alapján mentességben részesül. Igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság ezenfelül azt kérdezi, hogy e mentesség magában foglalja-e az érintett személlyel szemben elrendelt ideiglenes fogvatartási intézkedés felfüggesztését annak érdekében, hogy megjelenhessen az Európai Parlamentben, és ott teljesítse az előírt alaki követelményeket.
- 62 E tekintetben az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikke az első és második bekezdésében mentességeket vezet be az „Európai Parlament tagjai” számára. E cikk azonban nem határozza meg az „Európai Parlament tagja” fogalmát, amelyet tehát kontextusára és céljaira tekintettel kell értelmezni.

- 63 Ami a kontextust illeti, először is emlékeztetni kell arra, hogy az EUSZ 10. cikk (1) bekezdése értelmében az Unió működése a képviseleti demokrácián alapul, amelyben a demokráciának az EUSZ 2. cikkben említett értéke ölt testet (lásd ebben az értelemben: a mai napon hozott Puppinck és társai kontra Bizottság ítélet, C-418/18 P, 64. pont).
- 64 Az EUSZ 14. cikk (3) bekezdése ezen elvet végrehajtva előírja, hogy az Európai Parlament tagjait közvetlen és általános választójog alapján, szabad és titkos választásokon, ötéves időtartamra választják.
- 65 Ebből a rendelkezésből az következik, hogy az Európai Parlament tagjának jogállása abból ered, hogy közvetlen és általános választójog alapján, szabad és titkos választásokon választották meg, ezen intézmény tagjainak a mandátuma pedig e jogállás fő sajátossága.
- 66 Másodszor, ami az Európai Parlament tagjainak a megválasztására irányuló eljárást illeti, az EUMSZ 223. cikk (1) bekezdése előírja, hogy egyrészt az Európai Parlament javaslatot dolgoz ki a tagjainak valamennyi tagállamban egységes eljárás szerint vagy valamennyi tagállamban közös elveknek megfelelően tartandó, közvetlen és általános választójog alapján történő ezen megválasztásához, és másrészt az Európai Unió Tanácsa megállapítja e rendelkezéseket.
- 67 1976. szeptember 20-án elfogadták a választási okmányt, amely meghatározza az Európai Parlament tagjainak általános választójog alapján történő közvetlen megválasztására irányuló eljárásra alkalmazandó közös elveket.
- 68 E tekintetben először is ezen okmány 8. cikkének első bekezdése előírja, hogy annak egyéb rendelkezéseire is figyelemmel, „a választási eljárásra az egyes tagállamok saját nemzeti rendelkezései az irányadók”. Ezenfelül az említett okmány 12. cikke többek között előírja, hogy „az Európai Parlament tagjainak mandátumát az Európai Parlament igazolja”, és „tudomásul veszi a tagállamok által hivatalosan kihirdetett választási eredményeket”.
- 69 E rendelkezésekből együttesen értelmezve az következik, hogy az uniós jog jelenlegi állása szerint a főszabály az, hogy továbbra is a tagállamok rendelkeznek hatáskörrel a választási eljárás szabályozására, valamint azt követően a választási eredmények hivatalos kihirdetésére. Ami az Európai Parlamentet illeti, ezen intézmény nem rendelkezik olyan általános hatáskörrel, amely feljogosítaná arra, hogy kétségbe vonja az ilyen kihirdetés jogszerűségét, vagy ellenőrizze annak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét (lásd ebben az értelemben: 2009. április 30-i Olaszország és Donnici kontra Parlament ítélet, C-393/07 és C-9/08, EU:C:2009:275, 55–57. pont, 60. és 67. pont).
- 70 Ugyanezen rendelkezésekből továbbá az következik, hogy az Európai Parlament a tagállamok által hivatalosan kihirdetett választási eredmények „tudomásulvételével” szükségszerűen adottnak tekinti, hogy azok a személyek, akiknek a megválasztását hivatalosan kihirdették, ezáltal ezen intézmény tagjaivá váltak, így e személyek vonatkozásában gyakorolnia kell a hatáskörét a mandátumuk igazolásával.
- 71 Amint arra a főtanácsnok az indítványának a 70. pontjában rámutatott, az említett rendelkezéseket ezért úgy kell értelmezni, hogy az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkének alkalmazásában az európai parlamenti tag jogállásának a megszerzésére a választási eredményeknek a tagállamok általi hivatalos kihirdetésével és annak időpontjában kerül sor.
- 72 A választási okmány továbbá azon mandátum időbeli korlátait, amelyre az Európai Parlament tagjait megválasztják, oly módon határozza meg, hogy az 5. cikkének (1) és (2) bekezdésében azt írja elő, hogy e mandátum az az ötéves időszak, amely a választásokat követő első ülés megnyitásával veszi kezdetét, így az ezen ötéves időszakkal azonos időben kezdődik és szűnik meg.

- 73 E tekintetben a választási okmány 11. cikkének (3) és (4) bekezdéséből az következik, hogy az „új” Európai Parlament a törvény erejénél fogva a választási időszak végétől számított egy hónapos határidő lejáratát követő első kedden ülésezik, és a „lejárt mandátumú” Európai Parlament ezen „új” Európai Parlament első ülésekor fejezi be a tevékenységét. Ezenfelül ezen okmány 12. cikke szerint az „új” Európai Parlament ezen első ülés során igazolja a tagjai mandátumát, és ekkor dönt az említett okmány rendelkezései alapján esetlegesen felmerülő minden vitás esetben.
- 74 Következésképpen az európai parlamenti tag jogállástól eltérően, amelyet egyrészt – amint a jelen ítélet 71. pontjában megállapításra került – az adott személy megválasztásának hivatalos kihirdetésekor szereznek meg, és amely másrészt kapcsolatot hoz létre e személy, valamint azon intézmény között, amelynek e személy ettől az időponttól a tagja lesz, az európai parlamenti tag mandátuma az említett személy, valamint azon jogalkotási testület között teremt kapcsolatot, amelybe e személyt megválasztották. E jogalkotási testület márpedig csak az „új” európai parlamenti választásokat követő első ülésének a megnyitásakor alakul meg, amely vélhetően a választási eredményeknek a tagállamok általi hivatalos kihirdetését követő időpont.
- 75 Végezetül a választási okmány a 6. cikkének (2) bekezdésében előírja, hogy az Európai Parlament tagjait megilletik az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv szerint részükre biztosított előjogok és mentességek.
- 76 Ami e mentességek jogi forrását illeti, az EUMSZ 343. cikk előírja, hogy az Uniót a tagállamok területén megilletik a feladatai ellátásához szükséges kiváltságok és mentességek az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyvben megállapított feltételek szerint. Bár ez a cikk ezáltal az említett jegyzőkönyvre hivatkozik azon feltételek meghatározása tekintetében, amelyek mellett a mentességeket biztosítani kell, megköveteli, hogy az Uniót, és különösen az intézményeinek a tagjait megillessék a feladataik ellátásához szükséges mentességek. Ebből az következik, hogy ezen feltételeknek, amelyeket az említett jegyzőkönyv, valamint a tagállami jogra való hivatkozás mértékében a nemzeti jogalkotás határoz meg, biztosítaniuk kell, hogy az Európai Parlament teljes mértékben el tudja látni a rá bízott feladatokat.
- 77 E tekintetben, amint az kitűnik mind az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkéből, mind pedig azon III. fejezetének a címéből, amelynek e cikk a részét képezi, az ilyen mentességek az „Európai Parlament tagjait” illetik meg, azaz, azon személyeket, akik e jogállást a választási eredményeknek a tagállamok általi hivatalos kihirdetése által megszerezték, amint az a jelen ítélet 71. pontjában kifejtésre kerül.
- 78 Az Európai Parlament tagjainak így biztosított mentességek tekintetében e jegyzőkönyv 9. cikkének első bekezdése olyan mentességeket ír elő, amelyek e tagokat egyenlő módon az Európai Parlament adott jogalkotási ciklusa ülésszakainak a teljes tartamára megilletik, még akkor is, ha az említett intézmény ténylegesen nem ülésezik (lásd ebben az értelemben: 1986. július 10-i Wybot ítélet, 149/85, EU:C:1986:310, 12. és 27. pont).
- 79 Ezzel szemben az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkének második bekezdése eltérő időbeli hatállyal rendelkezik.
- 80 E rendelkezés ugyanis előírja, hogy a mentesség akkor is megilleti az európai parlamenti tagokat, amikor az Európai Parlament üléseinek helyére utaznak, illetve onnan visszatérnek, így többek között akkor is, amikor a választási eredmények hivatalos kihirdetését követően szervezett első ülésre utaznak annak érdekében, hogy az új jogalkotó testület megtarthassa az alakuló ülését, és igazolhassa a tagjainak a mandátumát, amint az a jelen ítélet 73. pontjában kifejtésre kerül. Az említett tagok tehát a szóban forgó mentességgel már a mandátumuk kezdetét megelőzően rendelkeznek.

- 81 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy az olyan személyt, akinek az Európai Parlamentbe való megválasztását hivatalosan kihírdették, úgy kell tekinteni, hogy az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikk alkalmazásában e kihirdetéssel és annak időpontjával kezdve megszerezte az említett intézmény tagjának a jogállását, és ezáltal őt megilleti az e cikk második bekezdésében előírt mentesség.
- 82 Ezt az értelmezést megerősítik az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv céljai is, amelyek, amint az a Bíróság ítélezési gyakorlatából kitűnik, az uniós intézményeknek a megfelelő működésüket és a függetlenségüket érintő akadályoktól és ezek sérelmének a kockázatától való teljes és hatékony védelmének a biztosításában állnak (lásd ebben az értelemben: 1986. július 10-i Wybot ítélet, 149/85, EU:C:1986:310, 12. és 22. pont; 1990. július 13-i Zwartveld és társai végzés, C-2/88-IMM, EU:C:1990:315, 19. pont; 2007. március 22-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-437/04, EU:C:2007:178, 56. pont).
- 83 E célkitűzések ugyanis az Európai Parlament esetében nem csupán azt vonják maguk után, hogy a képvisleti demokráciának a jelen ítélet 63. pontjában, valamint az EUSZ 14. cikkben felidézett elvével összhangban annak összetétele hűen és teljes mértékben tükrözze azoknak a személyeknek az uniós polgárok általi, közvetlen és általános választójog alapján történő megválasztásának a szabad kifejezését, akik által e polgárok az adott jogalkotási ciklus során képviseltetni kívánják magukat, hanem azt is, hogy az Európai Parlament a tevékenységének a gyakorlása során védelemben részesüljön a megfelelő működését érintő akadályokkal vagy e működés sérelmének kockázatával szemben.
- 84 Az Európai Parlament tagjai számára előírt mentességek e kettős címen azt célozzák, hogy biztosított legyen az említett intézmény függetlensége a feladatának a teljesítése során, amint azt az Emberi Jogok Európai Bírósága a parlamenti mentelmi jogoknak a demokratikus politikai rendszerekben bevezetett különböző formái tekintetében megállapította (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2016. május 17., Karácsony és társai kontra Magyarország, CE:ECHR:2016:0517JUD004246113, 138. §; EJEB, 2016. december 20., Uspaskich kontra Litvánia, CE:ECHR:2016:1220JUD001473708, 98. §).
- 85 Az ilyen célkitűzéseknek és a jelen ítélet 76. pontjában felidézett követelménynek megfelelően az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkének második bekezdésében előírt mentesség, amint azt a főtanácsnok az indítványának a 92. és 94. pontjában megállapította, biztosítja az Európai Parlament megfelelő működésének és függetlenségének a védelmét oly módon, hogy a választási eredmények hivatalos kihirdetését követően az egyes tagjai számára biztosítja annak a lehetőségét, hogy akadálytalanul odautazhassanak az új jogalkotó testület első ülésére a választási okmány 12. cikkében előírt műveletek teljesítése céljából, valamint oly módon, hogy lehetővé teszi az új jogalkotó testület számára, hogy megalakuljon.
- 86 Ezáltal az említett mentesség az Alapjogi Charta 39. cikkének (2) bekezdésében biztosított passzív választójog hatékonyságának a biztosításában, amely a közvetlen és általános választójog alapján történő, szabad és titkos választást érintő, az EUSZ 14. cikk (3) bekezdésében és a választási okmány 1. cikkének (3) bekezdésében előírt elvnek az említett Chartában való kifejeződését képezi (lásd analógia útján: 2015. október 6-i Delvigne ítélet, C-650/13, EU:C:2015:648, 44. pont), szintén közreműködik, az Európai Parlamentbe megválasztott személyek számára lehetővé téve, hogy a mandátumuk átvétele érdekében megtegyék a szükséges lépéseket.
- 87 Következésképpen az olyan személy, mint O. Junqueras Vies, akinek az Európai Parlamentbe való megválasztását hivatalosan kihírdették, miközben vele szemben súlyos bűncselekmények miatt folytatott büntetőeljárás keretében ideiglenes fogvatartási intézkedést alkalmaztak, de akinek nem engedélyezték, hogy e kihirdetést követően a belső jog által előírt bizonyos követelményeket teljesítsen, valamint hogy megjelenjen az Európai Parlamentben az említett intézmény első ülésén való részvétel céljából, olyan személynek minősül, aki az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkének második bekezdése alapján mentességben részesül.

- 88 E körülmények között meg kell vizsgálni – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság kéri –, hogy e mentesség magában foglalja-e az ilyen személlyel szemben elrendelt ideiglenes fogvatartási intézkedés felfüggesztését annak lehetővé tétele érdekében, hogy e személy az Európai Parlamenthez utazhasson és ott teljesíthesse az előírt alaki követelményeket.
- 89 E tekintetben, amint az a jelen ítélet 24. pontjában megállapításra került, O. Junqueras Vies 2019. június 13-án vált az Európai Parlament tagjává, azon a napon, amikor az illetékes spanyol hatóságok a 2019. május 26-án rendezett európai parlamenti választások eredményeit hivatalosan kihirdették. Ebben az időpontban az érintett ideiglenes fogva tartásban volt.
- 90 Márpedig a jelen ítélet 83–86. pontjában szereplő megfontolásokból az következik, hogy az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkének második bekezdésében előírt mentességgel ellentétes többek között az, ha az ideiglenes fogva tartáshoz hasonló bírósági intézkedés akadályozza az Európai Parlament tagjainak az arra vonatkozó szabadságát, hogy arra a helyre utazzanak, ahol az új jogalkotási testület először ülésezni fog, annak érdekében, hogy ott teljesítsék a választási okmányban előírt alaki követelményeket.
- 91 E körülmények között, ha az illetékes nemzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy az európai parlamenti tag jogállását megszerző személlyel szemben ideiglenes fogvatartási intézkedést kell fenntartani, e bíróságnak az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkének harmadik bekezdése alapján a lehető legrövidebb időn belül fel kell kérnie az Európai Parlamentet arra, hogy függesse fel az e cikk második bekezdésében biztosított mentességet.
- 92 A fenti megfontolásokra tekintettel a kérdést előterjesztő bíróságnak azt a választ kell adni, hogy az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkének második bekezdésében előírt mentesség fennállása miatt fel kell függeszteni az e mentességben részesülő személlyel szemben alkalmazott ideiglenes fogvatartási intézkedést annak lehetővé tétele céljából, hogy e személy az Európai Parlamentben megjelenjen, és ott teljesítse az előírt alaki követelményeket. Mindemellett ha az illetékes nemzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy ezen intézkedést fenn kell tartani azt követően, hogy az érintett személy az európai parlamenti tag jogállását megszerezte, e bíróságnak ugyanezen jegyzőkönyv 9. cikkének harmadik bekezdése alapján a lehető legrövidebb időn belül fel kell kérnie az Európai Parlamentet arra, hogy függesse fel az említett mentességet.
- 93 Egyébiránt az uniós jog – és többek között az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének első albekezdésében előírt, lojális együttműködés elve – tiszteletben tartása mellett a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie az O. Junqueras Vies megillető mentességeknek a jelen ítélet 30. pontjában említett esetleges egyéb eljárásokra gyakorolt hatásait (lásd ebben az értelemben: 2008. október 21-i Marra ítélet, C-200/07 és C-201/07, EU:C:2008:579, 41. pont). Ennek keretében különösen a jelen ítélet 64., 65., 76. és 82–86. pontjában felidézett tényezőket kell figyelembe vennie.
- 94 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv 9. cikkét a következőképpen kell értelmezni:
- az a személy, akinek az Európai Parlamentbe való megválasztását hivatalosan kihirdették, miközben vele szemben súlyos bűncselekmények miatt folytatott eljárás keretében ideiglenes fogvatartási intézkedést alkalmaztak, de akinek nem engedélyezték, hogy e kihirdetést követően a belső jog által előírt bizonyos követelményeket teljesítsen, valamint hogy megjelenjen az Európai Parlamentben az említett intézmény első ülésén való részvétel céljából, olyan személynek minősül, aki e cikk második bekezdése alapján mentességben részesül;
  - e mentesség miatt fel kell függeszteni az érintett személlyel szemben alkalmazott ideiglenes fogvatartási intézkedést annak lehetővé tétele céljából, hogy e személy az Európai Parlamentben megjelenjen, és ott teljesítse az előírt alaki követelményeket. Mindemellett, ha az illetékes nemzeti

bíróság úgy ítéli meg, hogy ezen intézkedést fenn kell tartani azt követően, hogy az érintett személy az európai parlamenti tag jogállását megszerezte, e bíróságnak ugyanezen jegyzőkönyv 9. cikkének harmadik bekezdése alapján a lehető legrövidebb időn belül fel kell kérnie az Európai Parlamentet arra, hogy függesse fel az említett mentességet.

A költségekről

⁹⁵ Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló (7. sz.) Jegyzőkönyv 9. cikkét a következőképpen kell értelmezni:

- az a személy, akinek az Európai Parlamentbe való megválasztását hivatalosan kihírdették, miközben vele szemben súlyos bűncselekmények miatt folytatott eljárás keretében ideiglenes fogvatartási intézkedést alkalmaztak, de akinek nem engedélyezték, hogy e kihirdetést követően a belső jog által előírt bizonyos követelményeket teljesítsen, valamint hogy megjelenjen az Európai Parlamentben az említett intézmény első ülésén való részvétel céljából, olyan személynek minősül, aki e cikk második bekezdése alapján mentességben részesül;
- e mentesség miatt fel kell függeszteni az érintett személlyel szemben alkalmazott ideiglenes fogvatartási intézkedést annak lehetővé tétele céljából, hogy e személy az Európai Parlamentben megjelenjen, és ott teljesítse az előírt alaki követelményeket. Mindemellett, ha az illetékes nemzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy ezen intézkedést fenn kell tartani azt követően, hogy az érintett személy az európai parlamenti tag jogállását megszerezte, e bíróságnak ugyanezen jegyzőkönyv 9. cikkének harmadik bekezdése alapján a lehető legrövidebb időn belül fel kell kérnie az Európai Parlamentet arra, hogy függesse fel az említett mentességet.

Aláírások